

EXPOSICIO DE POESIA VISUAL, EXPERIMENTAL, SEMIOTICA, ETC..

Aquesta exposició itinerant va recorrent les terres del Principat poc a poc però constantment. Des de galeries d'art —Ars, a Valls— fins a llibreries —Dalla, a Barcelona; Voltes, a Girona— tot passant per escoles —Eina, Vallvidrera—. Paral·lelament, al Col·legi d'Arquitectes del Cap i Casal també hi ha una altra exposició semblant a les anteriors i a la que ens toca comentar avui: la de Vic.

La qüestió definitiva no està ni de bon troç resolta. Al costat d'un poeta concret —Guillem Viladot—, un altre es defineix semiòtic —Iglesies del Marquet—, i un altre visual —Joan Brossa—. Però l'afer dels noms ve a ser indiferent per les constants d'aquest moviment que utilitza tots els recursos de la tipografia, de la tècnica, de la sensibilitat visual, per a oferir un simple plaer estètic, un missatge social, polític o senzillament de caire de reflexió personal. Fins i tot hom arriba —grup dels discs OU a França, persones com H. Chopin, Bernard Heidsieck, amb precedents ben estudiats però no pas divulgats— a utilitzar la paraula parlada, el so, és a dir la poesia fònica. Juntament amb aquestes noves formes hi ha una colla de revoluts que utilitza el poema-acció, el poema urbà per a la provocació d'una societat ensopida. El tema és molt suggerent i en parlarem més endavant quan l'exposició i els actes del Col·legi d'Arquitectes s'hagin acabat, i en farem una petita valoració.

A l'exposició hi trobem a faltar precedents, no em refereixo als cèlebres cal·ligrames d'Apollinaire o de Remo Forlani, sinó als del nostre país: a Josep M. Junoy, en els seus **Poemes i Cal·ligrames**, a Joaquim Folguera, a Cirlot, etc.; tanmateix, aquest és el moment d'agrair al Col·legi d'Arquitectes la seva valuosa aportació cultural amb l'edició gratuïta de la carpeta «Galerías Dalmau». No té massa relació amb poesia visual, però tot ajuda molt a la comprensió de la base històrica-literària per tal de clarificar aquest present tan envicicat.

Els poetes que participen en aquesta exposició són molt desiguals en les seves obres, en la problemàtica que els interessa i en la manera de tractar el material visual. També hi han noms coneguts al costat dels primerencs de les noves fornades. Els poemes es van repetint d'exposició en exposició i potser valdria la

pena numerar les exposicions per tal d'orientar als seguidors i saber si l'hem vista o no.

La poesia visual —utilitzo aquest nom solament com a comprensió per no haver d'escriure una tirallonga immensa— presenta una problemàtica a tres nivells ben tipificats: nivell d'inserció de l'autor dins el panorama de els nous corrents poètics, comprensió o hostilitat del públic davant unes mostres artístiques que tant li poden semblar preses de pèl com art minoritari, quan no jocs marfilesos; també caldria parlar de la relació societat-poesia visual, en aquest tercer punt tocaria parlar de la manca d'unes edicions coherents, amb distribució pròpia, amb un programa ferm... fins ara solament «Lo Pardal» d'Agramunt i la tenda «Saltar i Parar» ha treballat en aquest sentit, la primera editant gairebé tota la producció de Guillem Viladot —tret d'un llibre, **T-47**, de Pòrtic— i d'Iglesies del Marquet, i la segona els posters i el llibre **Poemes per una oda**, de Joan Brossa.

Fins ara l'autor més prolífic és en Viladot; també Brossa i Iglesias del Marquet han editat, però sempre en parlar de poesia visual catalana s'esmenten aquest noms i es parla de Santi Pau, de Carles Camps, de Gabriel Guasch com de «futures promeses». El panorama de les edicions no és gens fàcil d'acord amb la problemàtica de la situació ambiental i concretament de la manca de costum en la lectura d'obres d'aquest tipus, l'alt cost de les mateixes i una utilitat diguem-ne purament recreativa. A mesura que passen els anys la poesia visual va agafant cos, cosa que demostren les exposicions, inspirades en bona part per la introductora M.^a Ll. Borràs, i cal esperar que aviat podrem veure l'esforç dels abnegats autors-editors crisallitzat en una bona distribució, i el més important, en una demanda ferma i intel·ligent.

Si algú té ganes d'introduir-se en l'estudi de la poesia visual pot adquirir per 25 pessetes un magnífic catàleg al Col·legi d'Arquitectes. També hi ha un altre catàleg, més complet però més senzill, editat per l'Escola Eina, però no recomano que l'intenti adquirir-lo, car l'esforç per localitzar-lo i la pèssima distribució, treuen les ganes de llegir fins al més fervent devot. Recomano en especial la lectura dels llibres d'en Viladot: «**Tonada de la**

vista, de la dita, de la busca i de la troba», amb xilografies de Lluís Trepat, i «**Entre opus i opus**». Sengles obres editades per aquest magnífic ocell d'Agramunt que sap fer bons ous però encara té les ales massa curtes per a llargs vols per tal de dur els ous a tots els afamats del país. El llibre d'en Brossa també és força interessant de llegir. Manel Valls s'ha editat un follet «**Cap de brot**» del qual no em fa cap vergonya confessar que no entenc res. No pretenc donar-me-les de llest i segurament en Valls i altra gent dirà: «Doncs si això són crítics o informadors, pleguem». Esperarem fer petar un dia la xerrada amb ell i a veure què en surt. A posta recordo la conversa entre el ferm Josep Espunyès i en Viladot:

—Mireu, amic Viladot, jo quan no entenc una cosa m'agrada preguntar-la. Aquests poemes què són?

—Són contra la comunicació.

—Doncs, francament, aquí l'incomunicat sóc jo!

Cal esmentar unes quantes referències bibliogràfiques que no tenim espai per comentar, però, com que aquest tema seguirà en aquesta columna, dedicarem un dia a cada autor català, ja en parlarem més abundantment. Les dites referències són: Faulí, («Diario de Barcelona», 14-VII-73), M.^a Ll. Borràs («Destino», 17-X-70), número antològic de «Poesía Hispánica» (233), Charles Olson («Camp de l'Arpa», 7), Iglesias del Marquet («Qüestions d'Art», 18), també cal llegir el magnífic pròleg del llibre «Diari 72 Poegrafies» de Viladot, número extraordinari de «El Urogallo» (19), també el catàleg de l'Institut Alemany de Madrid (1968) reuneix una sèrie d'estudis i conferències de diversos autors espanyols i estrangers. A moltes de les referències que hem donat hi ha llistes bibliogràfiques i d'aquesta manera es podria ampliar molt l'enumeració. No obstant cal comentar que encara no tenim al mercat cap antologia catalana, quan a l'estranger surten com bolets, i tampoc no tenim cap llibre d'assaigs sobre la matèria. Es d'esperar que l'allau d'aquesta nova poesia haviat tingui una xarxa sobre la que poder saltar i amb la qual es pugui protegir de les caigudes.

Respecte als detalls tècnics de la sala d'exposicions caldria comentar l'esforç dels joves vigatans per tal de conjuminar els penjolls amb les llums en un local no massa apte per a manifestacions plàstiques d'aquest tipus. Seria interessant, cas de continuar muntada l'exposició, de posar un rètol amb el nom de cada autor, i així ens assabentaríem del seu creador. Les «Poegrafies» d'en Viladot, els retalls d'en Carles Camps i algun altre eren fàcils de reconèixer però la resta dels treballs eren desconeguts. La signatura d'en Jordi Vallès en els seus conjunts de forma i color tridimensionals ens feia reconèixer les seves aportacions al camp de la poesia experimental en la primera vegada, si no recordem malament, que ofereix, col·lectivament, els resultats del seu treball. També valdria la pena oferir les obres editades de poesia visual de cara a algun potencial comprador en una mini-botiga especialitzada a la porta del local.

JOSEP M.ª FIGUERES